

Sygnatura akt I C 49/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

I., dnia 1 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Iławie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Jerzy P. Skuza

Protokolant: st.sekr.sąd. Izabela Stępka

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2015 r. w Iławie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko Skarb Państwa - Zakładowi Karnemu w I.

- o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. nie obciąża powoda kosztami procesu;

III. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Iławie na rzecz r. pr. D. O. kwotę 120 zł plus VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej wykonywanej z urzędu.

UZASADNIENIE

Powód A. W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w I. kwoty 50.000 zł z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za cały okres przebywania w Zakładzie Karnym w I. oraz kosztów procesu .

W uzasadnieniu wskazał, iż w Zakładzie Karny doznał długotrwałego, bezprawnego naruszenia dóbr osobistych w postaci godności osobistej poprzez przebywanie w celach, w których powierzchnia była mniejsza niż 3 m² na jednego osadzonego, niezapewnianie odpowiednich warunków higieny osobistej, możliwości korzystania z łaźni tylko raz w tygodniu ,dostępu do naturalnego światła , właściwej wentylacji , możliwości skorzystania z toalety i łaźni w warunkach zapewniających poszanowanie prywatności, złego oświetlenia w celach. Powód podkreślił, iż w niektórych celach kąćki sanitarne nie były zabudowane, zaś w celach gdzie kąćki były wydzielone stałą zabudową wejściach do nich były zasłonięte jedynie tzw. parawanką. Powód podniósł, iż nastąpiło u niego pogorszenie wzroku poprzez brak możliwości patrzenia w dal i niedostateczny dopływ światła naturalnego z uwagi na zabudowanie okien blendami, a także stosowania do oświetlenia cel świetlówek, które nie powinny być w pomieszczeniach mieszkalnych. Powód wskazał , iż był przymuszony do spania na materacach bez odpowiednich atestów, pod niepranymi kocami, nieczyszczonymi poduszkami czy też materacami , a ponadto noszone przez skazanych ubrania i buty skarbowe nie były odpowiednio dezynfekowane, a były uprzednio wykorzystywane przez innych osadzonych. Zdaniem powoda w Zakładzie Karnym w I. było brak leków dla osób przeziębionych, chorych oraz cierpiących z powodu bólu, ograniczona była dostawa prądu elektrycznego w godzinach od 8-11 oraz od 23-6 , zaś w weekendy od 8-11 oraz od 1-6 , ograniczona był również możliwość posiadania fotografii rodziny do 20 sztuk, odzieży do jednej pary spodni i jednej bluzy w okresie zimowym , a ponadto cele w okresie letnim nie były wietrzone , w związku z czym powód był narażony na przegrzanie organizmu i jego niedotlenienie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, iż w celach, w których powód przebywał, nie były przeludnienia, zaś powierzchnia na jednego skazanego wynosiła co najmniej 3 m². Ponadto pozwany wskazał, iż wyposażenie cel i ich stan jest prawidłowy i odpowiada obowiązującym przepisom prawa. W celach znajduje się sprzęt zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, a także odpowiednie oświetlenie, pozwalające na czytanie i wykonywanie prac, którego stan, jakość i natężenie jest kontrolowany przez uprawnionych funkcjonariuszy. Każda cela posiada oddzielny kącik sanitarny wyposażony w miskę ustępową, umywalkę oraz półki na przybory higieniczne. Kącik jest wydzielony ściankami murowanymi lub w niektórych przypadkach konstrukcją z płyty (...) z kotarą materiałową, która pozwala na zachowanie intymności podczas wykonywania czynności fizjologicznych. Każda cela jest wyposażona w okno, którego konstrukcja pozwala na jego otwarcie w 50% powierzchni, umożliwia dodatkowe przewietrzenie pomieszczenia oraz dopuszczenie światła, a także wentylację grawitacyjną, której stan techniczny jest co roku kontrolowany. Zamontowane blendy posiadają przepuszczalność światła w ponad 85%, a sama ich konstrukcja wymusza powstanie tzw. ciągu kominowego, który wzmacnia dopływ powietrza. Pozwany podniósł, iż powód na podstawie art. 115 kkw ma zapewnione bezpłatne świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne. Powód nie zgłaszał pogorszenia stanu jego wzroku, ani też potrzeby wizyty u lekarza w tym zakresie. Ponadto pozwany wskazał, iż osadzony ma możliwość do cotygodniowej wymiany bielizny, ręczników, ścierek, a co dwa tygodnie organizowana jest wymiana pościeli. Powód otrzymywał zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych raz w miesiącu środki higieniczne: proszek do prania 200g, mydło toaletowe 100g, nożyk do golenia, papier toaletowy 1 sztuka i płyn do mycia naczyń 200 ml, zaś w miarę potrzeb do celi jest wydawana zmiotka, szufelka, wiadro, miska, szczotka klozetowa. Pozwany podkreślił, iż zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych wszystkie środki w postaci kubków, koców, materaców, ręczników i pościeli posiadają określony okres używalności, w przypadku materaców jest to 60 miesięcy, zaś koców 40 miesięcy. Pozwany przyznał, iż w Zakładzie Karnym w I. następują okresowe wyłączenia obwodów gniazd wtykowych, co jest podyktowane koniecznością zachowania bezpieczeństwa pożarowego jednostki oraz ochroną życia i zdrowia osadzonych. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonania kary pozbawienia wolności skazany korzysta raz w tygodniu z ciepłej kąpieli, a także ma możliwość cotygodniowej wymiany (wyprania) bielizny, ręczników czy ścierek, a co dwa tygodnie wymiany pościeli.

Sąd ustalił co następuje:

Powód przebywał w Zakładzie Karnym w I. w okresie od 20 sierpnia 2013r. do 13 marca 2014r. Od 20.08.2013r. do 30.08.2013r. był osadzony w celi 4/19 w pawilonie A o powierzchni 18,20 m² o pojemności 6 osób, gdzie przebywało 6 osób, od 30.08.2013 do 04.09.2013 w celi 2/11 w pawilonie A o powierzchni 4,40 m² o pojemności 1 osoby, gdzie przebywała 1 osoba, od 04.09.2013 do 12.09.2013 w celi 2/3 w pawilonie A, o powierzchni 6,53 m² o pojemności 2 osób, gdzie przebywały 2 osoby, od 12.09.2013 do 10.03.2014 w celi 2/8 w pawilonie A o powierzchni 13,41 m² o pojemności 4 osób, gdzie przebywały 4 osoby, od 10.04.2014r. do 13.03.2014 w celi 3/1 w pawilonie A o powierzchni 16,53 m² o pojemności 5 osób, gdzie przebywało 5 osób (dowód; pismo ZK – K. 49 akt oraz zeznania świadka K. S. k.79-80v).

Powód karę pozbawienia wolności odbywał w 5 celach w pawilonie A. W jednej celi kącik był wydzielony w zabudowie stałej, jedna cela była jednoosobowa, zaś w pozostałych celach kąciki sanitarne są wydzielone były w tzw. zabudowie lekkiej, czyli do wysokości około 1,5 m, ścianki są wykonane z płyty twardej typu (...), powyżej do wysokości około 2-2,2 m z kotary materiałowej. Kąciki sanitarne nie posiadają oddzielnego oświetlenia. Każdy kącik jest wyposażony w muszlę ustępową ze spłuczką, umywalkę z bieżącą zimną wodą, półkę na przybory higieniczne oraz kosz na śmieci. Przeprowadzane przez sędziego penitencjarnego coroczne kontrole nie wykazały nieprawidłowości w tym przedmiocie. Konstrukcja kącika sanitarnego pozwala na swobodne korzystanie z niego. Wszystkie cele posiadają otwierane okna, a ponadto wentylację grawitacyjną. Wentylacja grawitacyjna podlega corocznej kontroli

przez służby kominiarskie, na potwierdzenie sprawności tej wentylacji są wystawiane protokoły. Na zewnętrznej stronie okna założone są odpowiednie osłony tzw. blendy, wykonane z poliwęglanu o przepuszczalności światła powyżej 85%. Konstrukcja blendy pozwala na swobodny dopływ świeżego powietrza. Celi w Zakładzie Karnym w I. są wyposażone w oświetlenie w postaci zwykłych żarówek ewentualnie świetlówek jarzeniowych. Na oświetleniu znajdują się klosze. Ilość punktów oświetleniowych jest uzależniona od wielkości celi, zaś natężenie światła odpowiada ustalonym normom. W przypadku zgłaszanych przez osadzonych uwag co do oświetlenia, administracja dokonuje pomiaru natężenia światła. Ponadto każda cela jest wyposażoną w łóżko, szafkę więzienną, stół i taboret w ilości odpowiedniej do liczby osadzonych. Duży stół przypada na 4 osoby, zaś mały stół na dwie osoby. Wszyscy osadzeni mają dostęp do ciepłej wody w trakcie kąpieli, która odbywała się raz w tygodniu pod prysznicami. Ponadto istnieje możliwość podgrzania ciepłej wody w celi, przy pomocy czajnika elektrycznego, jeżeli osadzeni go posiadają, jeżeli go nie posiadają to jest możliwość pobrania ciepłej wody od oddziałowego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10. 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych skazani otrzymują raz w miesiącu rolkę papieru toaletowego, mydło w ilości 100 g, proszek do prania w ilości 200 g, krem do golenia, pastę do zębów, maszynkę do golenia oraz płyn do mycia naczyń -200 ml. Skazani sami dbają o jego czystość i stan celi oraz otrzymanych naczyń. W tym celu otrzymują odpowiednie środki higieniczne. Na podstawie wyżej cytowanego rozporządzenia wszystkie środki w postaci kubków, koców, materaców, ręczników i pościeli posiadają określony okres używalności, w przypadku materaców jest to 60 miesięcy, zaś koców 40 miesięcy. Materace przed kolejnym wydaniem osadzonemu są dezynfekowane, zaś przy ich kupnie wydawany jest odpowiedni atest. Ponadto w oparciu o Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno- porządkowego wykonania kary pozbawienia wolności skazani korzystają raz w tygodniu z ciepłej kąpieli, a także mają możliwość cotygodniowej wymiany bielizny, ręczników czy ścierek, zaś raz na dwa tygodnie wymiany pościeli. Łaźnie w Zakładzie Karnym w I. są w stanie bardzo dobrym. Po każdej kąpieli odbywa się czyszczenie i dezynfekcja łaźni.

W Zakładzie Karnym w I. jest ambulatorium, w którym przyjmuje lekarz oraz pielęgniarka. Skazani mają dostęp do opieki lekarskiej i stomatologicznej. Badania zlecane przez lekarza są wykonywane bezzwłocznie, poza obowiązującymi kolejkami. Zgodnie z pismem Zastępcy Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 stycznia 2004r. oraz Dyrektora Okręgowej Służby Więziennej z dnia 8 marca 2007r. zostały wprowadzone okresowe wyłączenia obwodów gniazd wtykowych w ciągu dnia oraz porze nocnej (dowód: zeznania świadka K. S. k.81-82, protokoły z okresowej kontroli przewodów kominowych k .43-55) .

Sąd zważył, co następuje:

Przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej wynikającymi z treści art. 417 § 1 kc jest :

- 1.niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej;
2. szkoda;
- 3.związek przyczynowy między bezprawnym działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej a zaistniałą szkodą.

Odpowiedzialności za naruszenie cudzego dobra osobistego również związana jest z bezprawnością działania, przez którą rozumie się działanie (zaniechanie) sprzeczne z porządkiem prawnym i zasadami współżycia społecznego.

Jak wynika z treści pozwu powód dochodzi zadośćuczynienia za doznanie krzywdy o charakterze niematerialnym związanej z niehumanitarnym odbywaniem kary poprzez brak zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych i bytowych.

Niewątpliwym jest, iż powód odbywała karę w celach, w których nie było tzw. przeludnienia. Każda z cel miała taką powierzchnię całkowitą, która zapewniła co najmniej 3m² powierzchni na każdego z osadzonych. Zostało to potwierdzone zeznaniami świadka K. S. oraz pismem z pozwanego z dnia 06.02.2015r.

Należy wskazać, iż pozwany nie zaprzecza, że w Zakładzie Karnym w I. w części cel kąćki sanitarne są wydzielone w tzw. zabudowie lekkiej. Jak również, iż powód odbywał karę pozbawienia w tak wyposażonych celach. Jednakże w ocenie pozwanego fakt ten nie umożliwia swobodnego korzystania z tak wydzielonego kąćka. Nie można nie zauważyć, iż powód łącznie odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w I. przez okres niecałych 7 miesięcy, z czego przez okres prawie 6 miesięcy w celi, w której kąćk był wydzielony w zabudowie stałej oraz celi jednoosobowej, zaś w celach w których kąćk był wydzielony w tak zwanej zabudowie lekkiej odbywał karę przez okres 23 dni. Ponadto należy wskazać, iż w sprawie jest brak jakichkolwiek dowodów na to, iż wydzielone kąćki sanitarne w zabudowie lekkiej nie pozwalały na swobodne zaspakajanie potrzeb fizjologicznych przez osadzonych. Twierdzenie powoda w tym zakresie są całkowicie gołosłowne, nie poparte żadnymi dowodowymi, które powód był zobowiązany przeprowadzić na te okoliczności (art. 6 kc).

Strona pozwana jednoznacznie udowodniła, iż w celach jest prawidłowo funkcjonująca wentylacja grawitacyjna, która podlega corocznej kontroli i z dołączanych protokołów kontroli okresowej wynika, iż w okresie odbywania kary przez powoda była ona w pełni sprawna. Ponadto w każdej celi znajduje się otwierane okno, które też pozwala na jej wietrzenie. Zamontowane na ścianach zewnętrznych blendy posiadają odpowiedni atest, wykonane są z poliwęglanu o przepuszczalności światła powyżej 85%. Konstrukcja blendy pozwala na swobodny dopływ świeżego powietrza oraz wymusza powstanie tzw. ciągu kominowego, który wzmacnia ten dopływ.

Ponadto również podniesione przez powoda zarzuty, iż jakoby z powodu niewłaściwego oświetlenia w celach, braku możliwości patrzenia w dal, czy też braku naturalnego światła pogorszył się mu wzrok. Również nie zostało to potwierdzone żadnymi dowodami. Przyjmując, iż nawet rzeczywiście powodowi pogorszył się wzrok, czego powód nie zgłaszał funkcjonariuszom służby więziennej, ani też lekarzowi, to fakt ten nie świadczy sam w sobie o tym, iż jest to wynikiem wadliwego oświetlenia w celach. Powód nie wykazał w żaden sposób, iż pomiędzy pogorszeniem stanu jego wzroku, a rzekomo nieprawidłowym oświetleniem istnieje związek przyczynowy, wskazujący na to, iż z tego tytułu powód doznał szkody i że szkoda ta jest wynikiem niezgodnego z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej przez stronę pozwaną. W tym przedmiocie powód również nie przeprowadził żadnych dowodów. Tym bardziej, iż w każdej celi znajduje się otwierane okno, ilość punktów oświetleniowych odpowiada przepisom, a w przypadku zgłaszania przez osadzonych zastrzeżeń co do prawidłowości oświetlenia, dokonywane jest sprawdzanie jakości tego oświetlenia przez osoby do tego upoważnione. Należy podkreślić, iż również w tym przedmiocie powód nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń do oświetlenia funkcjonariuszom służby więziennej.

Nie ma żadnych wątpliwości, co do tego iż wyposażenie celi jest zgodne z obowiązującymi przepisami, rodzaj i ilość wydawanych środków czystości i higieny osobistej, jak również stan materaców i koców wydawanych osadzonym są zgodne z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10. 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Każdy z materaców przy jego zakupie posiada odpowiednie atest i przed jego wydaniem skazanemu przeprowadzana jest odpowiednia dezynfekcja. Ponadto w oparciu o Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonania kary pozbawienia wolności skazani korzystają raz w tygodniu z ciepłej kąpieli, a także mają możliwość cotygodniowej wymiany bielizny, ręczników czy ścierek, zaś raz na dwa tygodnie wymiany pościeli. Łącznie w Zakładzie Karnym w I. są w stanie dobrym. Po każdej kąpieli odbywa się czyszczenie i dezynfekcja łazni.

Nie można nie zauważyć, iż cele w Zakładzie Karnym mają ograniczoną pojemność. Tym samym nie może być tak, aby skazany dysponował dowolną ilością rzeczy, nawet dowolną ilością fotografii osób bliskich. Możliwość posiadania przez powoda 20 fotografii rodziny, zdaniem Sądu w żaden sposób nie narusza jego dóbr osobistych i w pełni zaspakaja jego potrzeby emocjonalne w tym zakresie.

Nie ma również podstaw do przyjęcia jako prawdziwych twierdzeń powoda, iż w Zakładzie Karnym w I. nie ma dostępu do podstawowych leków dla osób przeziębionych czy też odczuwających ból. Jednostka ta jest wyposażona w ambulatorium, w którym przyjmuje lekarz oraz pielęgniarka, zaś w przypadku poważniejszych schorzeń skazany jest przewożony do Szpitala (...) w I., czy też do szpitali więziennych w B. i B..

Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych, obok zdarzenia sprawczego, konieczne jest ustalenie pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, a więc szkody i związku przyczynowego.

Dopiero niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej wyrządzające uszczerbek w dobrach osobistych może doprowadzić do przypisania odpowiedzialności na podstawie art. 417 kc w zw. z art. 448 kc.

W ocenie Sądu nie mamy do czynienia ani z niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej ani też z naruszeniem dóbr osobistych powoda.

Warto tu podkreślić, iż o odpowiedzialności Skarbu Państwa za naruszenie oznaczonego dobra osobistego oznaczonego obywatela wywołane działaniem organu władzy publicznej niezależnie od tego, że działanie to musi być niezgodne z prawem, nielegalne, można mówić tylko wtedy, gdy działanie władzy publicznej da się zindywidualizować jako skierowane przeciwko oznaczonej osobie (patrz wyrok są w Warszawie z 22.02.2006r. ICa 95/05, Apl.-Warszawa 2007/1/17, OSA 2008/1/1) . Należy zauważyć, iż Europejski Trybunał Praw Człowieka dokonując wykładni art. 3 e.k..p.c stwierdził, że cierpienie i upokorzenie muszą w każdym razie przekraczać nieunikniony element cierpienia wpisanego w pozbawienie wolności, aby stanowiły naruszenie tego przepisu (patrz uzasadnieni wyroku SN z 2.10.2007r., II CSK 269/07, OSNC-ZD 2008/3/75, lex nr 315849). Zdaniem Sąd w przedmiotowej sprawie brak jest działania władzy więziennej, powodującej w przypadku osoby powoda cierpienia i upokorzenie, przekraczające zakres związany z odbywaniem kary pozbawienia wolności i które wskazywałyby na naruszenie przepisów prawa.

Dlatego też Sąd na podstawie cytowanych wyżej przepisów oddalił powództwo w całości .

Sąd oddalił wnioski powoda w postaci raportów (...)analizy stanu ładu , dyscypliny i ustrojów o jednostkach organizacyjnych , raportów z wizytacji Rzecznika Praw Pacjenta, Rzecznika Praw Obywatelskich, raportów z wizytacji Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych, dokumentacji odbioru poszczególnych pawilonów mieszkalnych wraz z planami wentylacji budynków, dostępu do światła naturalnego, atestów na materace , dokumentacji pomiaru świetlówek używanych w celach , grafików spacerów , planów spacerów, grafiku korzystania z łaźni oraz ze stenogramu z programu telewizji (...) „ Państwo w Państwie” z dnia 13.05. 2012r. Przedmiotowe wnioski mają na tyle ogólny charakter , iż nie mogą służyć jako dowody w konkretnej sprawie powoda, tym bardziej iż żaden z nich nie zawiera tezy dowodowej , której udowodnieniu dany wniosek miałby służyć.

W ocenie Sądu na walor wiarygodności zasługują zeznania świadka K. S.. Świadek jest wieloletnim funkcjonariuszem Służby Więziennej, osobą obcą dla pozwanego oraz nie zainteresowaną bezpośrednio wynikiem toczącego się postępowania. Zeznania świadka są logiczne i rzeczowe. Świadek w konkretny sposób opisał warunki panujące w zakładzie karnym, wyposażenie cel , określił sposób zabudowy kącika oraz montowane w celach oświetlenie. Zdaniem Sądu K. S. jest osobą godną zaufania, świadomą odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadków K. N. , R. K. oraz zeznaniom powoda przesłuchanego w charakterze strony w tej części , w której wskazują one na nieodpowiednie warunki odbywania kary w Zakładzie Karnym w I. albowiem pozostają one w oczywistej sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności z zeznaniami świadka K. S. oraz dołączonymi dokumentami. Tym bardziej, iż zeznania w swej znacznej treści wskazują na okoliczności którym strona pozwana nie zaprzecza . Podkreślenia wymaga , iż pozwany potwierdza że wydawane materace , kace czy też odzież nie są wydawane , każdemu osadzonemu zawsze nowe, albowiem żadne przepisy pozwanego do tego nie obligują, jednakże podlegają one przed wydaniem skazanemu praniu oraz materace odpowiedniej dezynfekcji. Powód w swoich zeznaniach przed Sądem podniósł okoliczność w postaci bólu kręgosłupa, jednakże uprzednio nie objął tego zdarzenia treścią samego powództwa .

Biorąc pod uwagę stan materialny powoda , brak jakichkolwiek dochodów i majątku , fakt przebywania w Zakładzie Karnym , Sąd uznał, iż zachodzą warunki z art. 102 kpc i nie obciążył powoda kosztami procesu .

O kosztach procesu orzeczono stosownie do przepisów § 15, § 16 , § 2 ust. 3 oraz § 11 pkt 25 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.(tekst jednolity w Dz. U. z 2013 r., Poz. 490 ze zm.) w sprawie opłat za

czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.